

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 01 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr. 3/4 (340/341) 1976 kovo 31

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.

LAISVĖS LIETUVIAMS KATALIKAMS !

Ši šūkį ir atsišaukimą paskelbė Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę Vasario 16 proga. Toliau atsišaukime sakoma:

- Nors nei Lietuvos valstybės, nei lietuvių tautos visuma niekadoms nebuvo krikščioniška, tikėjimas daugeliui buvo ir tebėra pagrindinis laisvės ir kūrybos šaltinis. 'Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika' atskleidžia gilaus tarpsamenio ryšio sukurtos tikinčiųjų bendruomenės atsparumą ir kviečia net netikinčius saugoti ir ginti pagrindinės žmogaus teises.

Krikščioniškosios Lietuvos istorija, prasidėjusi kai buvo pakrikštytas pirmasis lietuvis, šiais metais žymi dvi reikšmingas sukaktis. Prieš 725 metus krikštą priėmė Lietuvos karalius Mindaugas. Jo siekimas ne tik iškelti Lietuvą pasaulio tautų šeimoje vienybe ir ginklu, bet ir apsaugoti lietuvių dvasią nuo svetimų įtakų; steigiant nuo kitų tautų nepriklausomą lietuvių vyskupiją, buvo prieš 50 metų galutinai vainikuotas savarakiškos Lietuvos Katalikų bažnytinės provincijos sudarymu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė skelbia šiuos metus Lietuvos Katalikų Bažnyčios metais. Mes jungiamės, kviesdami jus minėti visą lietuviškąją jaunimą: asmeniškai, susirinkimuose, suvažiavimuose studijuojant Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį; persekiojimo faktų skleidimu, kovojant už brolių ir sesių tikėjimo ir religinės išraiškos laisvę; kuriant, atnaujinant ir stiprinant tikinčiųjų lietuvių bendruomenės laisvajame pasaulyje.

Tėvynėje Laisvės, laisvėje Tėvynės !

Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę

1976 vasario 16 "

Popiežius Pijus XI, steigdamas Lietuvos bažnytinę provinciją, 1926 balandžio 4 - Velykų Dieną - paskelbė raštą "Lituanorum gente". Jame sakoma: "Lietuvių tautai po Didžiojo karo, Dievui padedant atgavus laisvę, Mes, kurie savo akimis esame regėję lietuvių tikėjimą ir maldingumą, taip uoliai ir ilgai išlaikytą įvairiuose varguose bei nelaimėse, kadangi esame įsitikinę, kad tinkamesnis bažnytinių reikalų sutvarkymas bus labai naudingas ne tik katalikybės reikalui, bet ir pačiai Valstybei, laikome labai tinkama ir reikalinga padidinti skaičių vyskupijų ir iš jų sudaryti bažnytinę provinciją".

Dienraštis DRAUGAS (š.m.Nr.19) taip aptaria Lietuvos Bažnytinės provincijos reikšmę: "Galima būtų net tvirtinti, kad, jeigu šiandieną

~~Lietuvos katalikai perodo toki gajumą, jog net kruviniausiam persekiojime išdrįsta prabilti tėvynėje ir pasaulyje su pogrindžio kronika, kur tiek daug ryžto, ginant sąžinės laisvę, tai čia yra žiedai ir vaisiai tos sėklos, kurią pasėjo naujas dvasinio gyvenimo impulsas, įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją ir planingai plečiant religinį gyvenimą naujose vyskupijose".~~

Straipsnį dienraštis baigia šiuo konstatavimu ir pageidavimu: "Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimas - didelis įvykis, turėjęs ypatingą reikšmę Lietuvos religinės kultūros ir moralinio atsparumo ugdymui. Tą auksinę sukaktį reiktų plačiai paminėti".

Iniciatyvos toje srityje tenka laukti iš katalikų vyskupų ir kunigų. Metai dar tik prasidėję, laiko yra.

Vak. Europos Lietuvių sielovados tarybos pirmininkas mons. dr. P. Celiešius aplinkraščiu priminė misijų kapelionams ir bendrijoms šią sukaktį ir paprašė bendrijas "įsijungti bendra malda ir kitais atskirų misijų ribose galimais būdais į Lietuvos bažnytinės provincijos jubiliejinės sukakties minėjimą."

--- oOo ---

V e l y k ų š v e n č i ų p r o g a s v e i k i n a m e
INFORMACIJŲ skaitytojus ir linkime linksmo, sveiko ir darbingo pava-
sario!

--- oOo ---

V O K I E T I J O S L B T A R Y B O S

II sesija vyko š. m. vasario 27 ir 28 Romuvoje. Vakare (19,15 val.) ją atidarė Tarybos prezidiumo pirmininkas J. K. V a l i ū n a s , konstatuodamas, jog iš 15 narių yra susirinkę 10. Du (dr. Bylaitis ir A. Šmitas) pranešė, kad atvykti negalės, o kitų trijų tikimasi sulaukti dar šiandien ar rytoj.

Priimta Vokietijos LB tarybos prezidiumo ir valdybos pasiūlyta 14-kos punktų darbotvarkė. Perskaitytas praeitos sesijos protokolas, kuris nutarta papildyti įrašu apie kun. Br. Liubino perrinkimą santykiams su apylinkėmis palaikyti referentu.

Balsų skaičiavimo komisijon išrinkti kun. diak. Fr. Skėrys ir K. Dikšaitis. Rezoliucijas suredaguoti paprašytas Prezidiumas su dr. J. Grinium. J. Lukošius perskaitė Pabaltiečių draugijos lietuvių sekcijos pirminko dr. A. Geručio kreipimąsi, kviečiantį VLB Tarybos narius stoti į Pabaltiečių draugiją ir paraginti kitus tautiečius į ją įsirašyti, "kad nebereikėtų rausti kai vėl bus skelbiami Draugijos atskirų sekcijų narių skaičiai".

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB Valdybos p i r m i n i n k a s J. B a r a s a s . Jis sąmojingai pastebėjo, kad Valdyba per Tarybos sesijas jaučiasi taip, kaip klebonas pas jį vyskupui atvykus. Toliau pirmininkas kalbėjo faktais ir skaičiais.

Per savo kadenciją Valdyba posėdžiavo 10 kartų. Kartu su jaunimu praveistas didžiulis lėšų telkimo važius kelionei į III PLJ Kongresą, davęs apie 20.000 DM pajamų.

Daugelį metų ruoštas lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba žada šiemet pasirodyti - iš spaustuvės laukiama II korektūros. Atiduota knygrišyklai išrišti 1.000 egz. V. Gailiaus vokiečių-lietuvių kalbos žodyno. Knygų kioskas nepadarė tokių apyvartos, kokia buvo laukta. Šiemet bus bandoma ją padidinti.

Nusiskundė, kad Bonnai nutraukus paramą vaikų vasaros stovyklai, sunku surasti jai vadovų, nes nėra lėšų mokėti kiek didesnius honorarus.

Narių registracija rodo, kad iš viso iki šiol išrašytos 1177 nario knygelės. Šios Valdybos kadencijos metu įstojo 29 nauji nariai. 129 nariai yra mirę arba išstoję. Tad šiuo metu turėtų būti 1048 nariai, bet iš tikro tiek nėra. Ne apie visų narių mirtį apylinkės praneša Valdybai.

Mūsų Bendruomenės narių amžiaus vidurkis yra 54 metai. Tik 116 narių amžius nesiekia 30 metų. Nuo 30 iki 50 metų yra 294 nariai, nuo 50 iki 60 - 350 narių, 60 metų ir vyresni yra 288 nariai. Viena narė yra 103 metų amžiaus.

Šiuo metu yra įregistruota 31 apylinkė, bet keletas nerodo jokių gyvybės ženklų. Apylinkių veikla reiškiasi daugiausia įvairių minėjimų, kaip Vasario 16, Motinos Dienos, Tautos šventės rugsėjo 8, Kariuomenės lapkričio 23, Kalėdų eglučių bei įvairių sukakčių (vysk. M. Valančiaus, M.K. Čiurlionio ir kit.) ruošimu su paskaitomis ir meninėmis programomis. Menines programas atlikti padeda Vasario 16 gimnazija, Muncheno "Ratukas", Memmingeno dainininkų bei vaidintojų būrelis. Nordrhein-Westfalijos lietuviai yra suorganizavę Živ. Vilčinskaitės vadovaujamą tautinių šokių grupę, P. Odinio vadovaujamą skudučių orkestrėlį, dažnai dainuoja Kabliauskaitė su Kudžma. Hamburge ir Žem. Saksonijoje lietuvių renginiuose dažnai pasirodo solistai Izabelė ir Herbert Schröderiai, Asta ir Alfredas Šalčiai. Neatsisako mūsų renginiuose dainuoti ir brandi solistė M. Panse-Simaniukštytė. Jau spėjo gražiai pasirodyti ir pažadėjo vis dažniau rodytis nesniai iš Lietuvos į Muncheną persikėlusie gyventi estrados solistė Violeta Rakauskaitė-Landienė. Daugelyje apylinkių minėjimus bei šventes ruošti padeda vietos Lietuvių moterų klubai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šiemet mini 25 metų sukaktį. Vokietijoje esame išžengę į 27-uosius šios organizacijos metus. Iš čia Lietuvių Bendruomenė pasklido į kitus kraštus.

Vokietijos LB Valdybos i ž d i n i n k a s M. Š i u š e l i s nurodė, kad 1975 gruodžio 31 balansas ir 1975 pajamų-išlaidų apyskaita išsiuntinėti Tarybos nariams kartu su kvietimu į sesiją, taigi visi turėtų būti su tais dokumentais jau susipažinę. Bendra balanso suma yra 1.421.259,27 DM, o 1975 pajamos ir išlaidos sudaro 92.932,24 DM. Jei kam kas nors būtų neaišku, bus paašškinta diskusijose dėl pranešimų.

Kontrolės komisijos š.m. sausio 14 protokolą perskaitė tos komisijos pirmininkas kun. diak. Fr. S k ė r y s . Protokole sakoma, kad patikrintas kasos žurnalas, pajamų ir išlaidų dokumentai, einam.sąskaita banke, inventoriaus bei protokolų knygos ir balansas su pajamų ir išlaidų apyskaita. Atskaitomybė vedama tvarkingai.

Garbės teismo pirmininkas kun. Br. L i u b i n a s pranešė, kad į šį teismą praeitą kadenciją niekas nesikreipė. Vokietijos LB vadovaujamus asmenis ižeidinėjo Vyt. Alseika, gyv. dabar Lietuvoje, per sovietinę spaudą, prie kurios skleidimo čia prisidėjo ir kai kurie mūsų Bendruomenės nariai. Garbės teismas prieš juos kol kas jokių priemonių nesiėmė.

REFERENTŲ pranešimų eilę pradėjo referentas jaunimo reikalams Manfr. Š i u š e l i s . Jis apgailėstavo, kad ligi šiol nepasisiekė pasiekti užsibrėžto tikslo - atvesti visus jaunuolius į Vokietijos Lietuvių bendruomenę. Apskritai imant, jaunimo įnašas į Bendruomenę žymus. Galima sakyti, kad jaunimas pravedė vaikų vasaros stovyklą Romuvoje. Daugiausia darbo ir energijos pareikalavo pasiruošimas III Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui ir dalyvavimas jame.

Referentas vaikų reikalams tėv. Alf. B e r n a t o n i s painformavo apie praėjusią vasarą vykusias dvi vaikų bei jaunimo stovyklas Romuvoje ir Nordrhein-Westfalijoje. Už vieną savaitę stovyklavimo Ro-

muvoje tėvai turėjo mokėti po 50 DM už vaiką. Kai kurie jų skundėsi, kad per brangu. Iš kitos pusės tik nedaugelis paprašo ir pasinaudoja vokiečių įstaigų parama vaikų vasaros stotogoms. Apgailestavo, kad neįmanoma surasti tokį stovyklavimo laiką, kuriuo galėtų pasinaudoti visos Vak.Vokietijos lietuvių vaikai, nes mokinių vasaros atostogos įvairiuose kraštuose (landuose) vyksta labai skirtingu laiku:

Referentas kultūros reikalams Kasp. D i k š a i t i s išvardijo Vak.Vokietijoje veikiančias lietuvių menines grupes ir pavienius asmenis, kuriuos jau buvo suminėjęs savo pranešime ir Valdybos pirmininkas. Ilgiau sustojo ties naujai įsisteigusia Lietuvių kultūros draugija, tebeieškančia dirvos savo veiklai. Joje reiškiasi dvi kryptys: vad. pažangioji ir konservatyvioji. Pažangiosios krypties atstovai linksta į bendradarbiavimą su Lietuvos kultūrininkais bei menininkais. Draugiją turi 33 narius, tarp kurių yra ir kultūrininkų. Pagrindinis jos tikslas - ruošti kultūrinius renginius.

Referentas socialiniams ir teisiniams reikalams dipl.teis. J. L u - k o š i u s pranešė, kad Vokietijos LB Valdyba šalpos darbo nevykdo, nes tam reikalui jokių lėšų neturi. Ir samatose jų nėra numatyta. Visus paramos prašančius Valdyba nukreipia į lietuvių šalpos organizacijas arba šalpos komisijas. Pastarosios buvo įkurtos 1971 BALFo siūlymu šalpos darbui derinti. Kai kurios jų buvo sumaniai pradėjusios darbą, bet dabar apie jų veiklą nieko nebesigirdi.

Referentas pastebėjo, kad Vak.Vokietijos lietuviai neturi jokios organizacijos, kuri rūpintųsi senais tautiečiais. Neturime nė vienos senelių prieglaudos, nors mūsų Bendruomenė, kaip matėme iš pirmininko pranešimo, gan sena. Daugelis yra rentininkai arba ruošiasi rentas gauti, bet nėra lietuvių specialistų, kurie galėtų jiems padėti vietoje. Iš Romuvos nedaug ką tegalima padaryti. Praktika rodo, jog su rentas mokančiomis įstaigomis tenka gerokai pasiginčyti, kol pasiseka išgauti tai, kas rentininkams priklauso. Tai liečia ypač iškaitymą neprikl. Lietuvoje valdžios ir savivaldybės įstaigose išstarnauto laiko. Be to, Vokietijos LB Valdybos raštinė patarnauja savo tautiečiams dar ir tuo, kad atlieka dokumentų vertimus iš lietuvių kalbos į vokiečių kalbą.

Referentas visuomeniniams reikalams dr. J. G r i n i u s savo uždaviniu laiko sekti pasaulio įvykius, paliečiančius Lietuvą ir lietuvius. Svarbiausias jų praėjusiais metais buvo Helsinkio konferencijos užbaiga. Kad ir labai buvo stengtasi, bet Pabaltijo vardas baigiamajame pareiškime nebuvo suminėtas. JAV-bių lietuviai išsirūpino kongreso rezoliuciją, kuria konstatuojama, kad Pabaltijo okupacija ir po Helsinkio konferencijos nepripažįstama.

Tėvynėje vykdomas pasyvus pasipriešinimas okupantui. Per visą pasaulį nuskambėjo žiauri bausmė Nijolei Sadūnaitei ir Tomo Venclovos pastangos išvykti iš Sovietų Sąjungos į laisvąjį pasaulį. Referentas perskaitė Lietuvoje įsisteigusio Nacionalinio liaudies fronto atsišaukimą š.m. Vasario 16 proga, bet pareiškė abejonių dėl jo autentiškumo. Pr. metų pabaigoje pasirodė pagrindžio laikraštis AUSRA. Vakarus jau pasiekė 20 numerių Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos. Prieš metus Mūnchene pradėjo veikti Laisvės Radijas, kasdien transliuojąs ir lietuviškas programas į Lietuvą.

Apgailestavo, kad Lietuvių Bendruomenės skaldymas JAV-bėse tebevyksta. Skelbiamos III PLJ Kongreso rezoliucijos, tarp kurių yra ir politinių. Šiomet sukanka 35 metais nuo III Vokiečių Reicho ir Sovietų Sąjungos karo pradžios ir lietuvių sukilimo prieš sovietinį okupantą. Pro šią sukaktį neturėtume praėti tylomis.

Santykiams su apylinkėmis palaikyti referentas kun. Br. L i u b i - n a s konstatavo, kad Vokietijos LB apylinkių veikla gyva. Daug gyvumo įnešė po II pas. karą iš Lietuvos į Vokietiją atvykę tautiečiai.

Tačiau yra ir tokių apylinkių, kurios nepajėgia net teisėtų vadovybių išsirinkti. Dau padeda apylinkėms katalikų ir evangelikų kunigai. Į jų laikomas pamaldos susirinkę tautiečiai, po pamaldų buriasi pasitarti ir pabendrauti.

Po referentų pranešimų kun.V. D a m i j o n a i t i s ekrane parodė gražių spalvotų nuotraukų iš III Pas. lietuvių jaunimo kongreso ir papasakojo apie patį Kongresą.

Vasario 28, šeštadienį, posėdžiai pradėti 9 val. Vasario 16 gimnazijos kuratorijos pirmininko V. N a t k e v i č i a u s, M.A., pranešimu. Pastebėjęs, kad šiemet sukanka 25 metai nuo Vasario 16 vardo suteikimo mūsų mokyklai, direktorius pateikė statistinių duomenų iš jos gyvenimo. Mokinių skaičius per 25 metus nuo 180 nukrito iki 60. Paskutiniaisiais metais įsiliejo jaunų jėgų iš užjūrio: pedagoginį darbą šiemet gimnazijoje dirba 2 iš Kanados ir 1 iš JAV-bių, tuo tarpu mokinių teturime tik 2 iš JAV-bių. Pernai buvo 5 abiturientai, šiemet taip pat. Finansinė padėtis nors nelengva, bet pakenčiama. Kuklios algos mokytojams sumokamos iš vokiečių vyriausybės ir Vokietijos katalikų vyskupų teikiamos paramos. Vyskupai pranešė, kad savo paramos ateinančiais metais nebegalės duoti.

Rėmėjų būreliai ir kiti aukotojai užjūry nepavargo. Pavargo tik tėvai, kurie savo vaikų nebenori leisti į lietuvišką mokyklą. Tiksliau tariant, sumenko išeivijos tautinė sąmonė ir sąžinė. Bet yra dar tautiečių, kurie deda visas pastangas, kad tas lietuvybės žiburplis svetur neužgestų.

Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas stud. A. L u t z a s kalbėjo daugiausia apie buvusį III ir būsimąjį IV PLJ Kongresą. Jei III PLJ Kongreso nebūtų įvykę, sunku būtų kalbėti apie bet kokią Vokietijos lietuvių jaunimo veiklą. Prieš pat III PLJK Vokietijos LJ Sąjunga išleido 15-kos psl. kongresinį VLJS žinių biuletinį (Nr.6). Jį nusivežė į Pietų Ameriką išvykstantieji 9 atstovai. Kartu su jais vyko Švedijos lietuvių jaunimo atstovė ir 3 bendrakeleiviai. Studijuojantieji atstovai susimokėjo 1/2 kelionės išlaidų, o dirbantieji - visas. Buvimas Pietų Amerikoje visiems atstovams buvo sumokėtas, o 3 bendrakeleiviai turėjo už viską patys susimokėti. III PLJK vyko trijose valstybėse: Argentinoj, Brazilijoje ir Urugvajuj. Buvo neužmirštamų momentų. Programa perkrauta. Vargino karštis. Vienoje III PLJK rezoliucijų suminėta ir Vasario 16 gimnazija bei jos svarba lietuvybei išeivijoje išlaikyti.

IV PLJ Kongresas nutarta ruošti Europoje. Organizacinį komitetą sudaro Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjunga. Jos pirmininkas kvietė Vokietijos Lietuvių bendruomenės vadovybę padėti jaunimui suruošti kongresą Vokietijoje.

Po pranešimų vyko diskusijos. Nariai norėjo gauti papildomų informacijų apie lietuvių kalbos vadovėlio vokiečių kalba spausdinimą, apie Romuvoje veikiančią knygų kioską, apie vaikų vasaros stovyklas ir jų naudą, apie neseniai įsteigtą Lietuvių kultūros draugiją, apie Lietuvoje besigarsinančią Nacionalinį liaudies frontą, apie auksinę Lietuvos katalikų Bažnyčios provincijos sukaktį ir kit. Prezidiumo pirmininkas dar prieš piet spėjo perskaityti dr.V.Bylaičio raštą, kuriame jis duoda patarimus kaip tvarkyti gimnaziją.

Popiet buvo svarstomi Vasario 16 gimnazijos reikalai. Iš įdomesnių siūlymų buvo: atsiklausti visų Vak.Vokietijoje gyvenančių lietuvių tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, kodėl jie neleidžia savo atžalyną į lietuvišką mokyklą; sušaukti buvusių tos gimnazijos auklėtinių suvažiavimą; surasti būdą, kaip painformuoti per Friedlando pereinam. stovyklą į Vokietiją gyventi atvykstančius lietuvius apie Vasario 16 gimnaziją ir Bendruomenę ir kit.

Atsakydamas į klausimus, direktorius V. Natkevičius, M.A., pirmiausia paaiškino spėjamus dr. Bylaičio rašto motyvus. Atsiklausti mokyklinio amžiaus vaikus turinčių tėvų būtų galima per LB apylinkių vadovybes bei dvasiškius, bet Vokietijos LB darbuotojai, su mažomis išimtimis, į gimnazijos raštus mokinių verbavimo klausimais neatsako. Š.m. birželio 26 bus minima gimnazijos sidabrinė sukaktis ir ta proga bus sukviešti buvę jos auklėtiniai.

Plačiai buvo aptartas IV PLJ Kongreso ruošimas Vokietijoje 1979 liepos mėn. Kalbėta apie vietą, programą, spėjamą dalyvių skaičių (ca. 120-150 atstovų), apie finansinę ir kitokią paramą, kurios galima tikėtis iš PLB, PLJS ir kitų institucijų. Suprantama, kad nei dėl programos, nei dėl vietos jokių nutarimų dar negalima buvo padaryti. Tik numatyta IV PLJK renginiais apimti visą V. Vokietiją nuo Baltijos jūros iki Alpių. Nutarta priimti siūlymą rengti IV PLJK 1979 Vokietijoje.

J. Barasas raštu pateikė 10 punktų veiklos gaires, kuriose kalbama apie lietuvių kalbos vadovėlio išleidimą vokiečių kalba, knygų kioską, vaikų vasaros stovyklą, kanadiečių "Aušros" kvarteto gastrolių organizavimą Vokietijoje, Vasario 16 ir rugsėjo 8 minėjimus, Europos Liet. studijų savaitę, narių verbavimo į Vokietijos LB ir į Pabaltiečių draugiją sustiprinimą. Visi punktai buvo apsvarstyti. Nutarta laikyti juos siūlymais, taigi gairėmis veiklai.

Priimta 1976 samata 46.900 DM ir 1977 samata 50.500 DM sumos.

Tada vyko Vokietijos LB organų rinkimai. Į Valdybą išrinkti: Jurgis Barasas, dr. Jonas Grinius ir Justinas Lukošius; kandidatas - Petras Veršelis. Rytojaus dieną jie taip pasiskirstė pareigomis: J. Barasas - pirmininkas, dr. J. Grinius - sekretorius ir J. Lukošius - išdininkas. Kontrolės komisija sudaryta iš J. Klimaičio, kun. diak. Fr. Skerio ir R. Tendzegolskio; kandidatas - A. Mostvilas.

Garbės teismo pirmininku perrinktas kun. Br. Liubinas, pavaduotoju - P. Nevulis ir nariais: stud. Alfr. Lutzas, stud. P. Nevulis ir mokyt. V. Sviilas.

R e z o l i u c i j o s

I. Vokietijos Lietuvių bendruomenės taryba, susirinkusi posėdžių vasario 27 ir 28 dienomis ir susipažinusi su Lietuvos gyventojų teisiniu stoviu Sovietų Sąjungos okupuotoje lietuvių žemėje, n u t a r ė :

1. Pareikšti savo pasipiktinimą ir protestą dėl savivalių, kuriomis komunistai persekioja kitaip manančius ir kitaip tikinčius Lietuvos piliečius, apie kurių kančias pasakoja "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" kiekvienas numeris;
2. Pareikšti gilią užuojautą P. Petroniui, P. Pluirai, V. Jaugeliui, J. Stašaičiui, Nijolei Sadūnaitėi, Sergijui Kovaleviui ir visiems kitiems žmogaus teisių gynėjams, kurie už draugišką pagalbą "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai" yra komunistų nubausti sunkiomis katorgos bausmėmis;
3. Prašyti laisvojo pasaulio žmones ir laisvąją spaudą protestuoti dėl žmogaus teisių nuolatinių mindžiojimų, kuriuos Lietuvoje atlieka Sovietų Sąjungos patikėtiniai.

II. Tarybos nariai išipareigoja dėti visas pastangas, kad ateinančiais (1967/1977) mokslo metais Vasario 16 gimnazija susilauktų ko daugiausia mokinių.

D a r b o arba v e i k l o s g a i r ė s papildytos šiais pageidavimais: 1. Vokietijos LB Valdyba trijų mėnesių bėgyje po VLB Tarybos sesijos išsiuntinėja Tarybos nariams tos sesijos protokolą ir 2. Kvietimai į VLB Tarybos sesiją išsiuntinėjami 5 savaites prieš sesiją.

VLB Tarybos suvažiavimas baigtas 21,30 val. tautos himnu. VLB Romuvos apylinkės pirmininkas R. Tendzegolskis pakvietė visus Tarybos na-

rius į šios apylinkės suruoštą užgavėnių balių, kuris jau vyko gimnazijos valgyklos salėje, po įtampaus posėdžiavimo atsikvėpti ir pasilinksinti.

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

L e b e n s t e d t

Šios apylinkės ruošiami minėjimai žinomi ne tik Salzgitterio ir apylinkės lietuviams, bet ir vokiečiams. SALZGITTER-ZEITUNG jau vasario 4 rašė, kad vasario 7 lietuviai švęs savo tautos šventę ir paskelbė jos programą.

Minėjimas vyko net trijose vietose. Pradėtas 16 val. šv. Mikalojaus bažnyčioje kun. dek. V. Šarkos aukotomis šv. mišiomis. 17 val. į Emil-Lange vidurinės mokyklos salę susirinko apie 160 žmonių. Pradėjo VLB Lebenstedto apylinkės pirmininkas A. Kairys sveikinimo kalba. Programą lietuvių ir vokiečių kalbomis pranešinėjo Ž. Vilčinskaitė. Dienos paskaitininku buvo dr. med. St. ŠEREIKA. Trumpai aptaręs šventės prasmę, prelegentas nušvietė dabartinę Lietuvos padėtį. Ji nesanti tokia traagiška, kaip kad buvo manoma. Šiuo metu Lietuva apjungia didesnius žemės plotus, negu po I pas. karo, pakilęs švietimas. Daugiau rūpesčio keliąs lietuvių likimas išeivijoje. Laisvės troškimas tėvynėje niekad os nebuves toks stiprus kaip dabar, tačiau išsivadavimas iš Sov. Sąjungos glėbio dar nesąs įmanomas.

Meninėje programos dalyje estrados dainininkai Asta (Fabian) ir Alfredas Šalčiai padainavo keletą populiarių dainelių lietuviškai ir vokiškai. Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama stud. M. Šiušelio, darniai pašoko trejetą šokių, o Ž. Vilčinskaitė raiškiai padeklamavo porą patriotinių eilėraščių. Meninė programa publikai labai patiko. Užbaigos žodį tarė kun. V. Šarka. Jis paskaitininką ir šventės rengėjus apdovanojo Aušros Vartų Marijos medaliais, o mokinius - kramtoma guma. Iškilmės baigtos tautos himnu.

Alkį ir troškulį numalšinti bei pasilinksinti visi persikėlė į parapijos salę, kur šeimininkės laukė su karštomis dešrelėmis ir gėrimais. Šokiams grojo salzgi/tteriškių mėgiamas orkestrėlis. Pramoga truko iki 2 valandos.

Vasario 9 "Salzgitter-Zeitung" išspausdino apie minėjimą platoką reportažą, pavadintą "Laisvės ryžtas nepalaužtas", ir iliustravo jį Lenciūgėlių šokančių Vasario 16 gimnazijos mokinių fotografija. Reportažė laikraštiniškai pateikė dr. St. Šereikos paskaitos svarbiausias mintis, kurias baigė teiginiu, kad "Lietuvių laisvės ryžtas nėra palaužtas, tauta nemano rezignuoti".

K a i s e r s l a u t e r n

Gražų minėjimą kaiserslauterniškiai suruošė vasario 14. Maria Schutz bažnyčioje atlaikytos ekumeninės pamaldos. Šv. mišias aukojo kun. Br. Liubinas. Jis ir pamokslą pasakė, primindamas šventės prasmę ir apibūdinamas padėtį Lietuvoje, ypač tikinčiųjų persekiojimus. Kun. diak. Fr. Skėrys ilgesniame pamoksle kvietė apsišarvoti krikščioniškomis dorybėmis, kurių mus moko Biblija. Šiandien daug kalbama apie laisvę. Jos vardan praeity pralieta daug kraujo, nužudyta šimtai milijonų žmonių. Ir šiandien kartu su ginklais skamba ir laisvės šūkiai. Bet tik krikščioniškai suprasta laisvė nešą laimę žmonėms ir tautoms.

Minėjimą 8593 LS lietuvių kuopos karininkų svetainėje atidarė VLB Kaiserslauterno apylinkės pirmininkas J. Poškaitis. Atsistojimu pagerbti už tėvynės laisvę žuvę tautiečiai.

Paskaitą skaitė mokyt. V. Bartusevičius, kritiškai vertindamas praeitį ir dabartį. 30 metų gyvenome svėtur iliuzijomis. Mūsų viltis, kad

kad Lietuva netrukus atgaus laisvę, neišsipildė. Tezė, kad JAV-bių interesai sutampa su pavergtų tautų interesais, pasirodė taip pat iliuzoriška. Neteisingas ir galvojimas, kad žmogaus kilmė (kraujo ryšys) apsprendžia jo tautybę. Sparčiai vyksta nutautėjimas ir nežinome kaip jį sustabdyti.

Ilgų metų tylą Lietuvoje perskrudė protesto balsai. Brazinskių, Simo Kudirkos, kunigų Šeškevičiaus, Zdebskio, Bubnio, o vėliau Kalantos vardai nuaidėjo per pasaulį. Pradėtos leisti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos. Tai verčia ir mus pagalvoti apie savo vaidmenį svetur.

Vokietijos lietuvių visuomenės sudėtis: I. stovyklinė karta - politiniai pabėgėliai, II. Lietuvoje gimusi ir augusi, bet spėjusi įaugti į gyvenamą krašto kultūrą karta, III. Vokietijoje brendusi karta, kalbanti vokiečių kalba ir IV. pokariniai repatriantai. Vieni jų atsiri-bojo nuo lietuvių, kiti įsijungė į mūsų Bendruomenę. Vienintelis kelias išlikti lietuviais yra sukurti tvirtą Lietuvių Bendruomenę, atsisakant visko, kas ją silpnina. Visi ateities planai turi remtis ne individualiais, bet Bendruomene ir jos idėja, kad lietuvių tauta turi išlikti.

Meninę programą pateikė Vasario 16. gimnazija. Mergaičių bendrabučio vedėja E. Tamošaitienė aktorės igudimu interpretavo J. Aisčio Draugystę, Just. Marcinkevičiaus O tėviške ir Putino Mortuos vočo. Bandė neatsilikti ir jos auklėtinės Olga Šereikaitė ir Edna Mačiokaitė, padeklamuodamos J. Mingėlos Į tėvynę ir Ales Rūtos Laisvės. Meninės programos atlikėjoms padėjo J. Barasas, E. Tamošaitienei įteikdamas gėlių, o mokinėms - saldumynų.

Po tautos himno vyko bendros vaišės ir šokiai. Renginys sutraukė tiek daug tautiečių, kad ir bažnyčios krypta pamaldoms ir kuopos svetainė pobūviui pasirodė per mažos.

L ū b e c k

Vasario 15 vietos LB apylinkės vadovybės ir kun. dek. V. Šarkos iniciatyva paminėta Vasario 16. Šv. mišias už Lietuvą ir lietuvius šv. Jėzaus Širdies bažnyčios kriptoje aukojo kun. Šarka. Per pamokslą jis ir sveitintaučius pakvietė pasimelsti už Lietuvą. Po pamaldų visi susirinko į Užsieniečių centrą, kur gėlėmis, tautinėmis spalvomis ir ženklais išpuoštoje salėje vyko minėjimas bei suneštines vaišės. Kalbas pasakė Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis Hamburgui bei Žem. Saksonijai kun. dek. V. Šarka ir įgaliotinis Schleswig-Holsteinui Pr. Liegus. Buvo deklamuojami eilėraščiai ir dainuojamos liaudies dainos. Šventės programa sveikino lenkai, ukrainiečiai ir vokiečiai.

N e u s t a d t /Holst.

Šios apylinkės lietuviai taip pat nepraleido nepaminėję Vasario 16. Kun. dek. V. Šarka aukojo šv. mišias, o parapijos salėje aptarė šventės prasmę. Latvių vardu sveikino agr. J. Dagis. Savo kūrybos paskaitė P. Zupkus. Pasivaišinta suneštiniais užkandžiais, dainuotos lietuviškos dainos.

S c h w e t z i n g e n

8591 LS lietuvių kuopa ir šiemet Vasario 16 ne tik minėjo, bet ir šventė. Renginys pradėtas ekumeninėmis pamaldomis amerikiečių karių koplyčioje. Šv. mišias aukojo ir apie šios šventės religinę prasmę minčių pateikė kun. J. Dėdiņas. Ilgesnį pamokslą pasakė kun. diak. Fr. Skėrys apie laisvę. Anot pamokslininko, laisvė uždeda didelę atsakomybę valstybių vadams netapti engėjais. Bažnyčia taip pat yra padariusi klaidų laisvės atžvilgiu. Didžiausias tų klaidų šaltinis - institucionalizmas. Dėl to vadovavimą kovoje už laisvę ji turėjo perleisti politiniams bei socialiniams sąjūdžiams. Politinės diktatūros

pašalinimas dar nesuteikia tikros laisvės. Žmogus nebus laisvas tol, kol jis nepasiekė dvasinės laisvės, į kurią tėra vienintelis kelias - krikščioniškas tikėjimas.

Kuopos svetainėje svečius (bataliono vadą pulk.Slofer su poniu, kapit. Astą ir kit.) pasveikino kuopos vadas maj.J.K.Valiūnas. Paskaitą skaitė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas kapit.J.Barasas. Pastebėjo, kad Vasario 16 išreiškiame savo tautines nuotaikas. Nepr.Lietuvoje skambėjo džiaugsmingi tonai, vėliau juos pakeitė susirūpinimo gaida. Okupacijų metu Vasario 16 buvo reiškiamas tautos vieningumas, ryžtas priešintis priešpauzėms ir siekti laisvės. Svetur šios šventės proga žadame išlikti lietuviais ir kovoti už tėvynės išlaisvinimą.

Ir nūdien Lietuvoje Vasario 16 nėra užmiršta. Tik komunistai jos bijosi. Tenykščią padėtį ir nuotaikas dokumentuoja Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos. Prelegentas kvietė skelbti Kronikų aprašomus faktus. Kun.V.Damijonaitis papasakojo apie III PLJ Kongresą Pietų Amerikoje ir ekrane parodė žavingų spalvotų vaizdų.

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama stud.M.Šiušelio, graikščiai sušoko tris tautinius šokius, kuriuos pranešė S.Preuss'aitė. Programa baigta tautos himnu.

Visi programos atlikėjai ir svečiai buvo pavaišinti skania vakariene kuopos valgykloje. Po jos vyko draugiški pokalbiai kuopos svetainėje, girkšnojant pagąliskoni pasirenkamus gerimėlius.

B a d Z w i s c h e n a h n

Vasario 16 minėjimą vietos apylinkė suruošė vasario 21. Šv. mišias 17 val. katalikų bažnyčioje koncelebravo kun.dek.V.Šarka, vietos klebonas tėv.Bonk ir kun.P.Girčius. Pamokslą vokiečių kalba apie Lietuvos praeitį ir dabartinę padėtį pasakė kun.V.Šarka.

18,30 val. "Zur Weissen Traube" viešbučio svetainėje įvyko bendra vakarienė ir po jos minėjimas, kurį pradėjo LB apylinkės pirmininkas P.Kazirskis. Programą pravedė A.Požėla. Sveikinimo kalbas pasakė: vietos burmistras D.Osmers, katal.klebonas tėv.Bonk, Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis Žem.Šaksonijai kun.dek.V.Šarka ir VLB Osnabrūcko apylinkės pirmininkas Vl.Žaliukas. Raštu sveikino VLB Lūbecko apylinkės pirmininkas Pr.Liegus ir vokiečių mokyklos vedėjas Stein. Įdomią paskaitą apie Vasario 16 ir šių dienų politinę sąraizgą skaitė dr.med.St.Šereika. Solistai Izabelė ir Herbert Schröder'iai, palydimi akordeonu W.Rönnes, nuotaikingai padainavo keletą lietuviškų ir vokiškų dainų. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Renginį aprašė "Nord-West-Zeitung" dienraštis. Paaiškines Vasario 16 reikšmę lietuviams, aprašęs pamaldas ir minėjimo atidarymą, laikraštis iš dr.St.Šereikos paskaitos cituoja tą vietą, kur jis "kreipėsi į Vakarų vyriausybes, kad jos, besistengdamos įgyvendinti atoslūgį, neužmerktų akių prieš komunistinį pavojų, gresiantį visam pasauliui". Iš kun.V.Šarkos kalbos pacitavo šiuos žodžius: "Kai pr.metais spalio mėn. buvo įvykdyta mirties bausmė penkiems ispanų teroristams, visame pasauly kilo protestų banga, o kai mūsų krašte kankinami žmonės už teisybę, laisvę, įsitikinimus ir Bažnyčios reikalus, tepasigirsta silpni ir baugštūs protesto balsai. Sov.Sąjungos valdžia kaip tik to ir siekia - užtroškinti Lietuvos katalikus nakties tyloje. Kas šiandien nori padėti mums ir visiems kitiems, kurie Sovietų Sąjungoje teisybę ir laisvę myli, tas turi visomis priemonėmis kelti viešumon persekiojimo faktus ir nuplėšti melo šydą, kuriuo dangstoma priešpauzė". Rašinys papuoštas didele minėjimo nuotrauka.

R a s t a t t

Nepriklausomybės minėjimas suruoštas vasario 21. Programą atliko Vasario 16 gimnazija. Paskaitą šios šventės tema skaitė stud.M.Šiuše-

lis. Jo vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko trejetą šokių. Žemesniųjų klasių mokinės vaidino kun. J. Dėdino parašytą ir inscenuotą poemą apie vysk. M. Valančių, bet dėl neramos publikos negalėjo baigti. Edna Mačiokaitė ir Olga Šereikaitė padeklamavo porą patriotinių eilėraščių. Po programos vyko vakaronė su šokiais.

M ū n s t e r / Westf.

Nors Westfalijos sostinėje dar neveikia LB apylinkė, bet Nordrhein-Westfalijos krašto LB atstovybė šiemetiniam Vasario 16 minėjimui pasirinko Mūnsterį. Mieste ir apylinkėje gyvena keletas veiklių tautiečių, tad sumanymo įvykdymas didelių sunkumų nesudarė.

Į š.m. vasario 21-mą 17 val. tėvo dr. K. Gulbino kapucinų koplyčioje laikytas pamaldas susirinko per 50 tautiečių. Savo pamoksle tėv. Konstantinas pastebėjo, kad Vasario 16 ne tik paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, bet tą pačią dieną 1801 gimė vysk. M. Valančius, 1921 įsteigtas Karo muziejus, 1922 atidarytas Lietuvos universitetas, o Steig. Seimas priėmė žemės reformos įstatymą, 1923 Ambasadorių konferencija nutarė prijungti Klaipėdos kraštą prie Lietuvos ir t.t. Senam ir Naujam Testamente daug pavyzdžių, kurie rodo, kad Dievui mieli žmonės, kurie karštai myli savo tėvynę. Nepriklausomas Lietuvos mokyklos išugdė didelių patriotų. Tuo palikimu ir šiandien tebesinaudojame. Perduokime jį savo vaikams. Dalyvaukime su savo atžalynu lietuvių susirinkimuose ir maldose. Darniai skambėjo giesmės.

19 val. į didžiąją Schützenhofo svetainės salę susirinko apie 300 žmonių. Tėv. dr. Gulbinas rengėjų vardu pasveikinęs Nordrhein-Westfalijos Darbo, sveikatos ir socialinių reikalų ministerijos atstovą Heitzą, to krašto estų sąjungos pirmininką ir Vokietijos Estų bendruomenės valdybos vicepirmininką J. Säreva, estų atstovą prie Federal. vokiečių vyriausybės advok. Reisenberga, Vokietijos Latvių bendruomenės Tarybos pirmininką mag. jur. A. Šildę, latvių gimnazijos mokytojus bei mokinius ir visus minėjimo dalyvius, perskaitė gausius sveikinimus raštu.

Nuoširdų sveikinimo žodį latvių vardu tarė mag. jur. A. Šildė. Jis apgalvestavo, kad nepriklausomybės laikotarpy tikros sąjungos Pabaltijū valstybės nesudarė, nors gyventojai, ypač jaunimas, glaudžiai bendradarbiavo. Prisiminė latvių studentų apsilankymus Kaune, kur jie labai nuoširdžiai būdavo priimami. Nelaimės mus pamokė. Dabar pabaltiečiai įvairiuose kraštuose turi įsisteigę bendrą organizaciją. Linkėjo išlikti stipriais tautos nelaimės metais ir netrukus atgauti laisvę.

Vokietijos LB vicepirmininkas ir reikalų vedėjas J. Lukošius savo pasikaitėlyje pasisakė už tautinių švenčių minėjimus. Priekaištas, kad tų renginių programose daug pasikartojimų, neturi lemiamos reikšmės. Daug kas gyvenime dar dažniau su malonumu kartojama. Kasmet švenčiame asmenines ir religines šventes: gimtadienius, vedybų ir kitokias sukaktis, Kalėdas, Velykas ir t.t. Vasario 16 yra mūsų tautos laisvės gimtadienis. Jo minėjimas atitraukia mūsų mintis nuo kasdieninių dalykų ir nukreipia į aktualiuosius tautos klausimus.

Antroji mintis, kurią prelegentas vystė, buvo išėivijos reikšmė tėvynei. Ji buvo didelė praeity, yra dabarty ir gali būti dar didesnė ateity. Pastebėjo, kad Vokietijos lietuviai negali pasigirti dideliais nuopelnais politikos srity. Jų pasididžiavimas yra Vasario 16 gimnazija, šiemet švenčianti sidabrinį jubiliejų. Kvietė stengtis ją išlaikyti, siunčiant savo vaikus. Westfalijos sostinėje pasigedo LB apylinkės ir kvietė vietos veikėjus ją kuogreičiausiai įsteigti. Perskaitė Vasario 16 Aktą ir jį paaiškino, pabrėždamas, kad tuo Aktu buvo padėti tvirti pagrindai tautinei, demokratinei ir moderniai Lietuvos valstybei, kurios sukrautu kraičiu iki šiol tebesinaudojame ir dar ilgai naudosis.

Turtinga buvo meninė programa. Ž. Vilčinskaitės vadovaujama Nordrhein-

Westfalijos lietuvių tautinių šokių grupė (6 mergaitės) elegantiškai pašoko Kepurinę. Latvių gimnazijos 10 kanklininkų labai gražiai paškambino latvių liaudies šokius Angelaitį bei Kamuoliuką ir lopšinę - Aija, Ancit, aija! Taip pat latvių mokinių mišrus choras su kanklininkais (apie 20 jaunuolių) atliko liaudies dainą Kėvīt, mana svilpastite ir Perkons veda vedekliū.

Mūsiškių šokėjų prieauglis - Sonia Kūnaitė ir R.Mauza - pašoko Ž.Vilčinskaitės sukurta humoristini šoki "Reik mokėt ir žinot, kaip mergele paviliot". Živilė Vilčinskaitė, Irenā Šultaitė ir Judita Mauzaitė nuotaikingai perteikė taip pat Živilės paruoštą poezijos trio - mūsų poetų patriotinių eilėraščių pynę. Įdomus buvo P.Odinio paruoštų ir vadovaujamų šešių skudutininkų pirmasis pasirodymas. Jie pagrojo seną mūsų liaudies melodiją, pirmą kartą viešai atlikta 1906 Druskininkuose, spragilų dainelę ir polką. Užbaigai NRW tautinių šokių grupė dar pašoko tris šokius. Programa baigta tautos himnu. Po to dar trejetą valandų vyko užkandžiavimas ir troškulio malšinimas, draugiški pokalbiai ir šokiai.

Didesniąją dalį minėjimo ruošos naštos ant savo pečių išnešė Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis Nordrhein-Westfalijai M.Kiužauskas su dviem savo kolegomis Gulbinais - tėv.dr.Konstantinu ir Jeronimu. Programą paruošė Ž.Vilčinskaitė, I.Mauzienė, P.Odinis ir kiti. Visiems talkininkams ir programos ruošėjams bei atlikėjams nuoširdžiai padėkota. Tai pagrindiniai kultūrinės veiklos stulpai Nordrh.-Westfalijoje.

Minėjimo aprašymas vasario 23 išspausdintas didžiuliame vietos dienrašty "Westfälische Nachrichten".

M e m m i n g e n

Vasario 22 ir čia gražiai paminėtos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 58-osios metinės. Rytą buvo iškelta trispalvė. 10,30 val. atlaikytos ekumeninės pamaldos šv.Hildegardos seselių koplyčioje. Jaunimas dalyvavo su tautine vėliava. Šv.mišias aukojo kun.A.Rubikas. Per pamokslą jis kvietė būti vieningais, ištikimais savo tautai, vieni kitiems padėti ir saugoti savo šeimos židinius. Kun.diak.Fr.Skėrys savo pamoksle kalbėjo apie laisvės reikšmę. Dievas sukūrė žmogų laisvą ir niekas neturi teisės jam laisvę atimti. Netgi gamta trokšta laisvės: tik laisvėje ji klesti. Kas prievartauja gamtą, tam ji žiauriai atkeršija. Dievo, tėvynės, žmonių ir gamtos meilė - tai pamatai, ant kurių turime statyti savo gyvenimo rūmą. Be meilės ir laisvės nieko nepadės. Pamokslą baigė malda už tėvynę.

Kur pasirodo memmingeniškiai, ten garsiai skamba mūsų dainos ir giesmės. Ir per pamaldas jie gražiai giedojo. Po pamaldų kun.A.Rubikas pakvietė visus į svetainę pasistiprinti. Sugiedotas tautos himnas. Kun.diak.Fr.Skėrys priminė šiemet Vasario 16 gimnazijos švenčiamą sidabrinį jubiliejų ir šios mokyklos reikšmę lietuvybei svetur išlaikyti. Kvietė tėvus leisti į ją savo vaikus.

Latvių kun.R.Mutulis perdavė savo tautiečių sveikinimus. Per pobūvį skambėjo mūsų dainos.

S t u t t g a r t

Paskutiniai Vokietijoje Vasario 16 paminėjo stuttgartiškiai - kovo 7. Renginys pradėtas 14 val. ekumeninėmis pamaldomis. Šv.mišias aukojo kun.K.Senkus, pamokslą pasakė kun.diak.Fr.Skėrys šventės tema. Kun.J. Dėdinas su gimnazistėmis skaitė maldas. Visa bažnyčia gražiai giedojo relig. patriotines giesmes, vadovaujant kun.K.Senkui ir dr.V.Jonaiti.

15 val. vyko minėjimo iškilmės parapijos salėje Bad Cannstatte. Jas pravedė VLB Stuttgarto apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė. Žodžiu sveikino latvių, ukrainiečių ir vokiečių pabėgėlių jaunimo atstovai.

- 12 -

Programą atliko Vasario 16 gimnazija. Paskaitą skaitė šios gimnazijos absolventas stud.M.Šiušelis. Jis kalbėjo apie minėjimų ir tautos švenčių prasmę. Lietuviai, gyvendami svetur, jau vien savo buvimu atlieka svarbią misiją - liudija tėvynės nelaisvę. Tačiau norint liudyti, reikia būti susipratusių lietuviu ir mokėti savo kalbą. Senoji karta tolydžio išmiršta. Atžalynas lietuvių kalbos be lietuviškos mokyklos neišmoksta. Vasario 16 gimnazija yra vienintelė mokykla Vokietijoje, kur išmokstama tėvų kalba ir įgyjamas tautinis auklėjimas. Tik toji mokykla gali laiduoti Vokietijos LB tęstinumą, todėl turime ją kuo ilgiau išlaikyti. Prelegentas ragino tėvus leisti vaikus į Vasario 16 gimnaziją.

Stud.Šiušelio vadovaujama gimnazijos tautinių šokių grupė gražiai pašoko Rugučius, Kubilą ir Lenciūgėlį. Šokių tarpus užpildė O.Šereikaitė ir E.Mačiokaitė patriotinių eilėraščių deklamacijomis. Po pertraukos mokinės gabiai suvaidino kun.J.Dėdino parašytą ir surežisuotą poemą apie vysk.M.Valančių. Per 100 tautiečių dėmesingai išklause Ž.Vilčinskaitės pranešintą programą ir vaidinimą. Minėjimas baigtas tautos himnu. Veikė darbščių moterų įrengtas bufetas.

--- oOo ---

S a a r l a n d

Kovo 7 H o m b u r g e pas Daubarius įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo VLB Saaro krašto apylinkės pirmininkas Alg.Palavinskas ir Miesau apylinkės vicepirmininkas J.Nevulis bei sekretorius J.Venys. Nutarta š.m. gegužės 8 katal. parapijos salėje suruošti Motinos dienos minėjimą. 17 val. įvyks evang. ir katal. pamaldos, 18,30 - paskaita apie motiną. Meninę programą atliks Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Šv.mišias aukos ir pamokslą pasakys vysk.dr.A.L.Deksnyš.

L e b e n s t e d t e Motinos diena žadama minėti gegužės 1, o H a n n o v e r y - gegužės 2.

H a m b u r g

Š.m. balandžio 24 šiame didmiesty (Hamburg, Doormannsweg 12, Haus Hamburg-Eimsbüttel) pabaltiečiai rengia p a v a s a r i o š v e n t e su šokiais. Gros Padago džazas. Veiks bufetas su pabaltietiškais valgiais ir gėrimais. Auka išlaidoms padengti - 5 DM, pensininkams - 3 DM.

P o s e d ž i a v o p a b a l t i e č i a i

Vasario 16 minėjimo proga Mūnstery š.m. vasario 21 Latvių gimnazijoje tarėsi lietuvių, latvių ir estų atstovai. Dalyvavo Nordrhein-Westfalijos Estų sąjungos pirmininkas ir Estų bendruomenės valdybos vicepirmininkas Jaan Särev, Latvių bendruomenės tarybos pirmininkas mag. jur.A.Šildė bei narys mokytojas D.Pavasars, Latvių gimnazijos direktorius E.Silkalns bei berniukų internato vedėjas Balodis, Latvių bendruomenės raštinės vedėja Agita Kilpoks, Lietuvių bendruomenės bei Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybų vicepirmininkas J.Lukošius ir įgaliotinis prie Nordrhein-Westfalijos krašto vyriausybės tėv.dr.Konst. Gulbinas.

Pirmiausia apžvelgti mokyklų reikalai. Su Vasario 16 gimnazijos problemomis supažindino J.Lukošius. Apie Latvių gimnaziją painformavo jos direktorius E.Silkalns. Mokykloje šiuo metu yra 101 mokinys, įskaitant ir prie gimnazijos veikiančią pradžios mokyklą. Keliolika mokinių gyvena mieste ir nesinaudoja internatu. 16 mokinių yra atvykusių iš užsienio, tarp jų 13 iš Šiaurės Amerikos. Pr.metais buvo ir šiais metais yra 20 abiturientų. Iš JAV-bių ir Kanados atvyksta daugiausia jau baigę vidurinį mokslą (high school) ir per 1 ar 2 metus čia įgyja Latvių gimnazijos (ne vokiečių) abiturą. Dėstomoji kalba yra

latvių (per pertrauką koridoriuose girdėjosi tik latviškai klegant), išskyrus vokiečių kalbą, literatūrą ir istoriją. Moko 17 mokytojų, kurių 4 vokiečiai. Gimnazija gauna per metus iš Federalinės ir iš Nordrhein-Westfalijos vyriausybių po 250.000 DM.

Už bendrabutį kiekvienas mokinys turi mokėti po 23,50 DM per parą. Neturtingų tėvų vaikai iš Vokietijos gauna paramą iš vokiečių įstai-
gų. Jiems skiria stipendijas ir Kuratorija, sumokėdama dalį išlaiky-
mo bendrabuty išlaidų. Gimnazija turi mokėti stambia nuomą už bend-
rabučio bei mokyklos patalpas, kurios spėtos apžiūrėti dar prieš po-
sėdį. Vokietijoje veikia dar 10 vargo mokyklų.

Estų Vokietijoje mažiau negu latvių ar lietuvių. Čia jie savo gimna-
zijos neturi (estų gimnazijos veikia Stockholme ir Toronte). Estų
vaikai gimtosios kalbos mokomi 6-se vargo mokyklose. Į vaikų stovykl-
lą vasarą susirenka apie 40 vaikų.

Nordrhein-Westfalijos Darbo, sveikatos ir socialinių reikalų minis-
terija jau seniai siūlo suruošti Pabaltijo folkloro dieną. Tą siūly-
mą įgyvendinti iniciatyvos ėmėsi Latvių gimnazija savo 30 metų su-
kakties proga. Ji š.m. gegužės 29 numato surengti minėjimą, kurio
programą sudarytų visų trijų Pabaltijo tautų folkloriniai pasirody-
mai. Pageidaujama, kad kartu būtų pravestos estų, latvių ir lietuvių
tinklinio, krepšinio, stalo teniso ir šachmatų varžybos.

Pasitarimus baigiant, pageidauta ateity sustiprinti pabaltiečių bend-
radarbiavimą Vakarų Vokietijoje.

J u o z a s Č e r n i u s - 8 0 m e t ų

Lietuvos kariuomenės majoras Juozas Černius yra gimęs 1896 vasario
26 Degučiuose, Marijampolės apskr. 1919 sausio 5 įstojo savanoriu į
Kauno komendantūrą. Tais pačiais metais baigė Lietuvos Karo mokyklos
I laidą, buvo pakeltas į leitenantus ir paskirtas į Kauno batalioną,
kuris vėliau virto 7-uoju pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butigeido
pulku. Dalyvavo kovose dėl nepriklausomybės. 1920 liepos mėn. pirmas
su savo kuopa išėmė į Vilnių. Vėliau, lenkams vykdant priešpuolį,
buvo atkirstas ir tik po 16 dienų žygio bolševikų kariuomenės užnu-
gary vėl prisijungė prie Lietuvos kariuomenės. Dalyvavo Širvintų-
Giedraičių kautynėse, kur buvo sužeistas. Apdovanotas Vyčio kryžiumi.

Kovoms pasibaigus, jubiliatas tarnavo 7 pėst. pulke Klaipėdoje, pas-
kutiniu laiku vadovaudamas batalionui. 1940 sovietų kariuomenei užė-
mus Lietuvą, iš kariuomenės atleistas. Tik besislapstydamas išvengė
Sibiro. Į Vak.Vokietiją atvyko 1944. Dabar pensininkas. Ruošia atsi-
minimų pluoštą apie 7 pėst. pulką Klaipėdos krašte. Aktyviai daly-
vauja Vokietijos Lietuvių bendruomenės, ypač Mainzo apylinkės, gyve-
nime. Aukomis remia Vasario 16 gimnaziją, o anksčiau rėmė ir darbu,
atvažiuodamas aptvarkyti Romuvos sodybą, pasodinti medelių.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

G i m t a d i e n i s

Savo 25-ąją gimtadienį gimnazija pradėjo minėti Vasario 16 išvakarė-
se. Vakare pilies salėje kun.J.Dėdinas parodė savo parašytą, sureži-
suotą ir inscenuotą 7-ių veiksmų poemą apie Žemaičių vyskupą Mot.
Valančių. Vaidino žemesniųjų klasių mokinės: Edna ir Simona Mačio-
kaitės, Karina Langytė, Joana Bernotaitė, Lidija Kairytė, Zita Dap-
kutė, Dana Giesaitė, Ilona Enzinaitė ir Olga Šereikaitė. Scenos vei-
kaliuku bandyta perduoti Valančiaus laikų nuotaikos.

Į veiksmė vysk.Valančius planuoja savo veiklą ir rašo vyskupijos is-
toriją. Jam padeda Juzė. Žandaras, pastebėjęs Lietuvos statutą, jį
suplėšo ir iškabina savo ukazus.

II veiksmė parodyta general-gubernatoriaus raštinė. Muravjovas-Korikas nesvetingai sutinka Valančių, atėjusį reikalauti, kad caro valdininkai gerbtų žmogaus teises. Gubernatorius įtikinėja, kad reikia klausyti caro, o valdininkai gi esą jo atstovai.

III. Muravjovas, matydamas, jog neištengia palaužti žemaičių pasipriešinimo, keičia taktiką. Jis bando paskandinti kraštą degtinėje.

IV. Gubernatoriaus kėslus padeda vykdyti Mauša: jis įsteigia smuklę, į kurią, kartu su žandarais, vilioja žmones. O Birutė atidaro arbatinę, kur renkasi dori žemaičiai.

V. Žemaičių mokykla Varniuose. Juzė šviečia lietuviukus. Ji užklumpa Muravjovas ir išveja, o jo vieton pastato rusą, kad auklėtų klusnius baudžiauninkus. Tėvai neleidžia vaikų į rusišką mokyklą.

VI. Birutė arbatinėje įsteigia vargo mokyklą, kurią persekioja žandariai.

VII. Valančius namų arešte Kaune. Pasenęs rašo paskutinį pamokslą, galvodamas, ar pasiektas rezultatas buvo vertas tiek daug aukų. Trijų lietuvių pavidale į jį prabyla trys Lietuvos: galingoji istorinė, sopulingoji baudžiavinė ir nepriklausomoji. Pasigirsta Lietuvos himnas ir visa salė juo baigia vaidinimą. Nuotaika pakili.

V A S A R I O 16

gimnazija šventė. Ryta pakelta trispalvė. 10,30 val. mokiniai, mokytojai ir svečiai susirinko į pilies salę. Minėjimą pradėjo direktorius V. Natkevičius, M. A., pastebėdamas, kad šių metų Vasario 16 yra išskirtinė: lygiai prieš 25 metus mūsų gimnazija gavo šį vardą. 1954 sausio 10 ji persikėlė į Hüttenfeldą. Pradžia buvo varginga: anuometinių gyvenimo ir mokslo sąlygų nė iš tolo negalima lyginti su šiandienėmis. Bet visi sunkumai buvo nugalėti. Anuomet niekas negalvojo, kad mūsų mokykla kada nors švęs sidabrinį jubiliejų. Bet ji švenčia ir, norime tikėti, kad dar ne vieną vardadienį švęs.

Paskaitą skaitė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J. Barasas. Pastebėjęs, kad Vasario 16 Aktą lengviau buvo paskelbti negu įgyvendinti, pasveikino į minėjimą atsilankiusį buv. Vasario 16 gimnazijos muzikos mokytoją savanorį-kūrėją K. Motgabį.

Prelegentas stengėsi prabilti į moksleivius jų pačių kalba. "Kodėl patinka ši šventė? - klausė jis. - Daugumai dėl to, kad nėra pamokų. Anksčiau dar ir maistas būdavo pagerintas (dabar visą laiką geras). O minėjimas - vienas nuobodulys, nes viskas kasmet kartojama. Bet pakartojimas gali būti nuobodus tik žinomo dalyko. Ar visi gerai žinote Lietuvos praeitį? Istorijos mokytojai to nepatvirtina. Prieš 58 metus savanoriai mūsų tautos istoriją krauju rašė. Ji taip pat rašoma ir šiandien. Tai ar galima būti tokiems dalykams abejingais?"

Paskaitininkas ilgiau apsistojo prie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų, apibūdindamas jas kaip kovos priemonę už tautinį ir religinį išlikimą. Jų leidėjai prašo paskleisti laisvajame pasaulyje Kronikose užrašytus priespaudos faktus. Turime jų prašymą išgirsti.

Tris tautinius šokius - Rugučius, Kubilą ir Lenciūgėlį - pašoko stud. M. Šiušelio paruošta gimnazijos tautinių šokių grupė. Direktorius padėkojo J. Barasui, M. Šiušeliui ir šokėjams už šventinės programos atlikimą. Šokėjams ir vakar kun. J. Dėdino poemą apie Valančių vaidinusioms mokinėms įteikė dovanų. Minėjimas baigtas tautos himnu.

VIOLETOS RAKAUSKAITĖS-LANDIENĖS DAINŲ VAKARAS

Pas mus daugiau vertinama klasiškinė muzika ir jos atlikėjai. Į estradinę arba lengvąją muziką žiūrima iš aukšto, o šlagerių dainininkai laikomi pigiais publikos linksmintojais. Šitą pažiūrą privertė pa-

keisti V. Rakauskaitė-Landienė savo koncertu, surengtu š.m. kovo 7 Romuvoje. Ji įrodė, jog klasikinės ir estradinės muzikos ribos daugeliu atvejų susiliečia, kai kur susikryžiuoja ar visiškai pranyksta. Tikrai gera ir gabi šlagerių ir kitų estrados kūrinių dainininkė pavergia klausytojus ir priverčia juos atliekamąjį dalyką išgyventi kartais dar stipriau, negu operų, oratorijų ir pan. klasikinių kūrinių solistė.

Viešnią pilies salėje (čia tą dieną vyko jaunimo suvažiavimas, o ir šiaip gražus būrys svečių buvo susirinkęs) gimnazijos vardu pasveikino direktoriaus pareigas einęs kun. J. Dėdinas, pastebėdamas, kad šis vakaras neeilinis. Mūsų gimnazijos absolventas stud. Mečys Landas pr. metų pabaigoje parsivežė iš Lietuvos žavią, kupiną jaunatvės ir muzikos dainininkę Violetą. Mūsų padangėje ji pasirodo ne kaip kometa, bet kaip žvaigždė. Talentingos dainininkės vardą įsigijo Lietuvoje, kur yra įdainavusi net keletą plokštelių, o čia jau spėjo įrodyti, kad to vardo verta. Ji supažindins mus su estradine Lietuvos muzika ir ... save pačia.

Viešnia savo pranešimą pavadino "Mano kolegos Lietuvoje". Pirmiausia pastebėjo, kad pernai estradinė Lietuvos muzika atšventė 20-ji gimtadienį. 1955 muz. B. Gorbulskis Vyt. Bložės žodžiams sukūrė šlagerį "Tavo mėlynos akys", kurį dainavo Virg. Noreika. Prie estradinės muzikos kūrėjų priklauso ir Vygantas Telksnys, Rimgaudas Radzevičius, Teisutis Makučinas, Mindaugas Tamošiūnas, išleidęs "Jūreivių keliais" plokštelę net JAV-bėse, o Miko Vaitkevičiaus "Pienės pūka" įrašė Hamiltono mergaičių choras "Aidas".

Estradinę dainą Lietuvoje puoselėja profesiniai ir saviveikliniai kolektyvai. Prie profesinių sambūrių priklauso Valstybinė filharmonija, turinti ir 4 to žanro ansamblius, "Vilniaus Aidas", "Estradinės melodijos", "Nerija", tenkinanti ypač jaunimo poreikius savo beat muzika, komponuota pagal senovines lietuvių melodijas, "Nemuno žiburiai", Lietuvos televizijos ir radijo komiteto lengvosios muzikos orkestras, diriguojamas Al. Kunčiaus ir daugiausia darantis įrašus, Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas", daug keliavęs po Sovietų Sąjungą ir liaudies respublikas.

Pranešėja pagrojo "Vilniaus Aidų" įrašytą siuitą: Kur lygūs laukai (aranžuota Kęst. Saldausko), Pasvarstyk antela, Tėvas su motina savo, Kai aš mažas buvau, Anoj pusėj Krekenavos. Ir dar priedu - Nij. Ščiukaitės (jai 1974 suteiktas nusipelnusios solistės vardas) įdainuota Offenbacho Barcarolla.

Kaip saviveiklinio sambūrio pavyzdį pagrojo "Oktavos" Rygoj įrašytą kompoz. M. Tamošiūno pjesę pavasariška nuotaika.

Tai buvo įžanga į savo pačios koncertą, kurį pavadino "Taip daromos Lietuvoje televizijos laidos". Ji grojo jos pačios įdainuotus įrašus plokštelėse ir magnetofono juostose arba tik palydimąją muziką ir jos fone dainavo. Solistės veido išraiška, raiškūs bei temperamentingi judesiai, suderinti su dainos žodžiais ir muzika, gražus balsas ir trykštanti jaunystė užburė klausytojus. Buvo baugu, kad didelio visų jėgų sutelkimo pareikalavusios įtampos dainininkė gali iki galo neišlaikyti. Bet solistė nebe naujokė: ji žino savo jėgas ir moka jas paskirstyti.

Violeta Landienė dainavo daugiausia Benj. Gorbulskio komponuotas dainas: Gegužinę (trim balsais - du jos pačios plokštelėje ir trečias salėje), Koks tu juokingas, Raganėlė (žodžiai Vyt. Bložės) žygnau dainos ritmu, Klausyk širdies. Paskutiniają ji yra dainavusi Lenkijoje, kur pasirodė visų liaudies respublikų atstovai. Vėliau, pertransliuojant per Lenkijos radiją, Violetos daina laimėjo trečią vietą.

Po pertraukos į triukšmingas publikos kätutes solistė pastebėjo, kad

jos ne tik džiugina, bet taip pat įkvepia ir... įpareigoja. Lietuvių dainas ji padalino į dvi rūšis: į pramogines, daugiau žiūrimas negu klausomas ir į klausomas. Antroji koncerto dalis ir susidėjo iš antros rūšies A.Churgino žodžiams komponuotų dainų: Tavoji šilima - apie gimtinę, meilę tėvynei, apie sunkumus, kuriuos teko pergyventi Lietuvai; Taku saulėtu - bendražmogiška, lyriška daina; Gegutė - linksma; Kol žemė sukas - parašyta Violetos draugams; Debesėliai - pavasariškos nuotaikos; Ach sugrižk, sugrižk pas mane - prancūziškai; Ilgesys - Vyt.Bložės žodžiai; Oi motinėle! Solistė užbaigė koncertą, padainuodama vokiškai Lenos Valaitytės dainuojamas dainas su originaliu jos akompanimentu: Bon jour, mon amour, Wer gibt mir den Himmel zurück ir Eine Herde wilder Pferde.

Koncertas užtruko dvi valandas. Solistei įteiktos trys didelės puokštės gėlių. Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Barasas dėkojo už suteiktą pasismaguriavimą lietuviška daina ir linkėjo išplaukti į tarptautinius vandenis. VLB Romuvos apylinkės pirmininkas R.Tendzegolskis, įteikdamas gėles, kvietė dažniau lankytis. Po koncerto daugelis klausytojų praleido porą malonių valandų, besišnekučiuodami su soliste kaimo svetainėje.

M Ū n c h e n

Š.m.kovo 18 RATUKAS sukvietė apylinkės lietuvius pasiklaudyti jaunimo atstovų pranešimų iš III PLJ Kongreso. Buvo rodomos skaidrės. Kalbėjo studentės Kristina ir Rita Pauliukevičiūtės, Kristina ir Romana Žutautaitės ir Danutė Žakytė. Klausytojai daug klausinėjo.

Po pranešimų pasveikinti du Juozai: Laisvės Radijo vedėjas Laučka ir dipl.teisin.Kairys. Taip pat atsisveikinta su Danute Žakyte, kuri netrukus išskrenda į Argentiną vedybų. Žakytė yra labai konkretus III PLJ Kongreso rezultatas: Argentinoje ji susidraugavo su tenykščiu jaunimo veikėju, bebaigiančiu inžinerijos studijas Kęstučiu Mikaloniui, ir sutarė apsivesti. "Ratukas", nors ir apgailėdamas savo gerą, uolią šokėją ir kolegę, džiaugėsi lietuviškom vedybom ir į Danutei įteiktą kelionės lagaminėlį įdėjo lietuvišką žodyną, lietuvių kalbos gramatiką ir tautinių šokių vadovėlį.

JAUNIMO VADOVŲ BEI DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Š.m. kovo 5-7 Romuvoje įvyko III PLJ Kongreso atstovų ir Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos narių bei darbuotojų suvažiavimas. Tai buvo pirmas visų Vokietijos liet.jaunimo delegatų, pasiųstų į III PLJ Kongresą, susitikimas. Atvyko visi 9 delegatai.

Kovo 5 vakare kun.V.Damijonaitis parodė skaidrių iš Pietų Amerikos ir III PLJK. Atsilankė dauguma mokinių ir Hättenfeldo lietuvių.

Kovo 6 ryte buvo svarstoma galimybė suruošti Vokietijoje didelio masto jaunimo suvažiavimą, kuriame dalyvautų ne vien nuolatinis 20-30 aktyviųjų lietuvių jaunuolių ratelis, bet ir šimtai pusiau ar visiškai pasyviųjų jaunuolių, netgi nekalbančių lietuviškai. Renginys numatytas suruošti Sekminių atostogų metu. Vieta dar nežinoma. Pasidalinus į dvi grupes, svarstyta darbotvarkė. Po to suėjus draugėn sustatyta provizorinė darbotvarkė. Nutarta, kad III PLJK atstovai ir VLJS Valdyba bei darbuotojai susitiks dar bent du kartus tartis dėl suvažiavimo. Pirmą kartą - per jaunimo ir menininkų suvažiavimą balandžio 30 - gegužės 2 Bonnoje, Annabergo pilyje.

Popiet III PLJK Finansų telkimo komisijos sekretorius kun.V.Damijonaitis pranešė apie kelionės į Pietų Ameriką finansavimą: kiek iš viso turėta pajamų ir kiek padaryta išlaidų. Valdybai bus pateikta apyskaita raštu.

Vykdamas III PLJ Kongreso nutarimus, surašti asmenys, kurie prisiėmė atlikti šias pareigas: Romana ŽUTAUTAITE (4400 Münster, Hoyastr.15) -

Politinės veiklos derintoja, Kristina PAULIUKEVICIUTE (8000 München, Rubinstr.5) - Jaunimo bendradarbiavimo ryšininkė ir Petras VERŠELIS (6840 Lampertheim 4, Schloss Rennhof) - Informacijos telkėjas. Šie 3 pareigūnai įeina į VLJS Valdybą. Manfredas ŠIUSELIS (6840 Lampertheim 4, Schloss Rennhof) išrinktas ryšininko su Vasario 16 gimnazija pareigoms.

IV PLJ Kongresui 1979 Vokietijoje organizuoti numatyta tokia procedūra. Pirmiausia išaiškintina, kokią paramą suteiks Pasaulio ir Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdybos ir ar Vokietijos LJS turės įtakos į IV PLJK programos sudarymą. Visi III PLJK atstovai sudaro iniciatyvinį būrelį, kuris suranda IV PLJK Komiteto pirmininką. Iki to laiko būrelis užmegs ryšius su kitų Europos kraštų lietuviais ir aiškins, kuo jie galėtų prisidėti prie IV PLJK suruošimo.

Kovo 7 ryte po trumpo III PLJK atstovų posėdžio kun.dėiak.Fr.Škėrys atlaikė pamaldas, kuriomis suvažiavimas ir baigtas.

P a p i l d o m a s a u k o t o j ų s a r a š a s

Jaunimas dėkoja visiems aukotojams, kurie suprato III PLJ Kongreso reikalingumą, ir prašo aukų rinkėjus ir aukotojus, kurių pavardžių dar nesame paskelbę (deja, ne visos buvo išskaitomos), mums apie tai pranešti.

Per Müncheno RATUKĄ a u k o j o :

Dr.J.Norkaitis iš Stuttgarto ir kun.J.Tautkevičius iš Walkertshofeno po	200,-- DM
Dr.A.Gerutis iš Berno (Šveicarija)	197,-- "
Kun.A.Bunga iš Bad Wörishofeno, J.Norkaitis iš Bad Mergentheimo, NN, V.Sutkus iš Bad Kreuznacho po ...	100,-- "
Kun.NN - 50 DM, dipl.inž.J.Augustaitis iš Müncheno	40,-- "
M.Milvydienė iš Davos (Šveicarija) ir Laučkos iš Münch.po	30,-- "
Dr.K.J.Ceginskas ir Ruseckas, abu iš Müncheno, po ...	20,-- "
P.Česūnas iš Müncheno	10,-- "
Ne per RATUKĄ dar aukojo kun.Br.Liubinas iš Kaiserslaut.	100,-- "

KULTŪRININKŲ SAVAITGALIS SCHWARZWALDE

Vokietijos Lietuvių kultūros draugijos pirmininkė dr.Alina Veigel-Plechavičiūtė š.m. kovo 13 sukvietė į savo namus kurortiniame apskr. mieste Freudenstade keliasdešimt lietuvių kultūrininkų praleisti savaitgalį. Į jos kvietimą atsiliepė 35 tautiečiai.

Po žemaitiškų pietų ir kavos dr.E.Baumanas paskambino porą M.K.Čiurlionio kompozicijų pianui. Tuo pat pasigirdo ir sutartinės.

Svarbiausioji pokalbių tema buvo Kalantos mirtis ir jos prasmė. Po išanginių kun.A.Rubiko paštabų visi dalyvai gyvai įsijungė į svarstymus. Visų pareikštos nuomonės buvo gerai išmąstytos ir neblogai formuluotos. Ypač įdomu buvo išgirsti nešeniai iš Lietuvos atvykusius. Iš magnetofono juostos buvo perduotas Jono Jurašo pasakojimas apie Kalantos susideginimą ir jo pasekmes.

Po sočios ir skanios vakarienės pro pravirus vilos langus vėl skambėjo lietuviškos sutartinės aidai, atsimušdami į besiruošiančias miegoti Schwarzwaldo giriąs. Tik po naktipiečių pasigirdo "Eisim broleliai namo, namo".

Rytojaus dieną po pusryčių buvo perskaityta pora eilėraščių, J.Glemža pranešė apie "Labdaros" veiklą. Šv.Elzbietos koplyčioje kun.K.Senkus aukojo šv.mišias ir pasakė pamokslą. Tur būt pirmą kartą joje skambėjo lietuviškos giesmės.

Po pietų svečiai, dėkodami šeimininkams už žemaitiškai nuoširdžią viešnagę, išvažinėjo namo.

VELYKŲ ATOSTOGOS VASARIO 16 GIMNAZIJOJ

Mokiniai į namus išvažinėja balandžio 9 po 3-jų pamokų (10,30 val.),
į bendrabutį grįžta balandžio 26.

M I R U S I E J I

A l d o n a ERETAITĖ mirė š.m. vasario 12 Bielefelde, Vokietijoje. Palaidota vasario 16 šeimos kape Bazely, Šveicarijoje. Buvo gimusi 1928 kovo 15 Kaune. Jos tėvas - dr. Juozas Eretas, Kauno universiteto profesorius. Gimnaziją pradėjo lankyti Lietuvoje. 1941 su tėvais atvyko į Šveicariją, kur tęsė mokslą. Netrukus stojo į Bazelio teatro vaidybos studiją ir ją baigė geriausiais pažymiais. Tuoju pradėjo vaidinti Zūricho teatre. Ten sutiko garsųjį Bert Brechtą, su kuriuo jai teko dirbti. Vėliau atvyko į Mannheimą ir 7 metus pasekmingai vaidino Tautiniame teatre. Iš ten buvo pakviesta į Göttingeną, kur praleido 3 metus, o vėliau į Kyli. Paskutiniaisiais metais dirbo Bielefelde, kur ją užklupo mirtis.

"Neue Westfalische" dienraštis rašo, kad Bielefelde savo vaidyba Aldona tuojau užkariavo žiūrovus. Ji pakėlė to miesto teatrinio meno lygį iki tokio laipsnio, kurį bus nelengva išlaikyti.

A. Eretaitė nenutraukė ryšių ir su lietuviais. 1968 ji žavėjo tautiečius JAV - bėse meistrišku mūsų poetų kūrybos interpretavimu. Rečitaliais gryna lietuvių kalba ji stebino XI ir XV Europos liet. studijų savaitės dalyvius.

Aldona mirė nesulaukusi nė 48 metų amžiaus. Paliko tėvą prof. dr. J. Eretą (jis išleido 12 psl. nekrologą - Atsisveikinimą su Aldona), vyrą prof. dr. Langę, 6 metelių dukrytę Onutę, seseris ir brolių. Ir tūkstančius dailiojo žodžio mėgėjų lietuvių, kurie pasigęs jos meno.

S t e p o n a s OPERMANAS mirė š.m. kovo 9 Münstery. Palaidotas kovo 15 to pat miesto Waldfriedhof Lauheide kapinėse. Laidojimo apeigas atliko vokiečių parapijos klebonas P. Wulf, gedulingas šv. mišias aukojo ir pamokslą pasakė tėv. dr. Konst. Gulbinas. Velionis buvo gimęs 1899 birželio 28 Vilniuje Lietuvos didikų grafų Opermanų šeimoje. Namie kalbėjo lietuviškai. Keletą metų tarnavo lenkų kavalerijoje ir buvo pasiekęs kapitono-ritmeisterio laipsnį. Atvykęs į Lietuvą, tarnavo karininku kavalerijoje. Vėliau iš kariuomenės pasitraukė ir dirbo Pavėnčių cukraus fabrike. 1941 reabilitavo į Vokietiją. Po karo gyveno įvairiose DP stovyklose, kur dėstė matematiką lietuvių gimnazijose. Buvo tauraus ir draugiško būdo. Liko našlė Liucija.

J o n a s DAGILIS mirė š.m. kovo 4 Kaiserslauterne. Gyveno ir dirbo 8593 LS lietuvių kuopoje. Buvo gimęs 1915. I. 14 Mažutiškių k., Biržų apskr. Turėjo seserį ir brolių, bet nėra žinios ar jie gyvi ir kur gyvena. Palaidotas kovo 8 Kaiserslauterno miesto kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko ir šv. mišias aukojo kun. Br. Liubinas.

J u o z a s BAUBLYS mirė š.m. vasario 6. Palaidotas vasario 11 Fellbache, Kleinfeldo kapinėse. Laidojimo apeigas atliko ir gedulingas šv. mišias aukojo kun. K. Senkus. Buvo gimęs 1912 Šilalėje. Tarnavo policininku. Liko našlė Sofija, kuri ieško liudininkų, galinčių paliudyti, kada jos vyras tarnavo kariuomenėje, o vėliau policijoje. Gal atsiras ir tokių, kurie kartu buvo Gestapo suimti Kaune? Rašyti: Frau S. Baublys, 7012 Fellbach, Kleinfeldstr. 45.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr. med. Stasys Šereika iš Queidersbacho	100 DM
Mokyt. V. Bartusevičius iš Wittlich, Ant. Landienė iš	
Müncheno ir Petras Gudelis iš Lembergo po	50 "
W. Klimkaitis iš Marschachto ir W. Fugalewitsch iš Schleseno po	30 "
K. Žutautas iš Augsburg 16 DM, S. Baublienė iš Fellbacho	20 "
J. Nevulis iš Miesau ir J. Naruskas iš Wolfsteino po	10 "

Ačiū.